

KJAK

Nú selja teir okkara land í bitum

Hví vil Tjóðveldi, at tað almenna stendur fyri Skálafjarðartunlinum og fær avkastið? Hví heldur Tjóðveldi, at ætlanin hjá landsstýrinum er ørskapur, óheimilað og oyðileggjandi? Her eru 8 greiðar grundgevingar, ið eru bygdar á hugsjónir og mál fyri at menna okkara land, okkara virðir og okkara førleikar til frama fyri alt fólkið í landinum

Hogni Hoydal

Hevði ikki andstøðan av tilvild fingið frænir av, hvat gekk fyri seg, so høvdu føroyingar vaknað hósdayin 27. juni 2013 til hesi tíðindi:

Føroya landsstýri hevur skrivað undir og bundið allar føroyingar til at geva einum útlendskum felag einkarrætt til í 50 ár at eiga nakrar kilometrar av Føroya landi – og at tjena nakrar milliardir uppá, at fólk og vinna flyta seg runt í okkara egna landi. Landsstýrið–sum skuldi umboða Føroya fólk – rindar donskum advokat- og grannskoðarafelag einar 10 mió. krónur av skattaborgar ans peningi til at skriva og gera hesa avtalu við útlenska felagið. Tey fólka valdu í Føroyum skulu onki vita um hesa avtalu, sum selur ein part av Føroyum til spekulantar at tjena uppá.

Og Føroya fólk skal als onki vita yvirhøvur.

Landsstýrið hevur sjálvsagt ikki lögfrøðisliga ella fólkaræðisliga heimild fyri at fara soleiðis fram. Men tey ætla at gera tað kort ini – og ætlaðu als ikki at siga nøkrum frá.

Hetta er ikki skemt ella marrudreymur. Men hetta er úrslitið, tá vit hava eitt so sjálvsøkið politiskt stýri, ið onga hugsjón ella mál hevur fyri at menna landið, okkara førleikar í Føroyum og okkara samanhald.

Teir hava sett eld á stórviðin, ið ættarlið hava stríðst fyri at byggja til tess at vit øll og okkara eftirkomarar kunnu liva í felag og við sømd í landi okkara. Teir hava brotið brimgarðar niður, ið kunnu verja okkara felags virðir ímóti sjálvsøknum og ábyrgdarleysum gerðum.

Nú selja teir okkara land miðvíst til útlenskar spekulantar, ið skulu skúma virðini, førleikarnar og pengarnar burtur úr virk seminum og lívstreytunum hjá fólkinum og vinnuni í landinum.

Hugsjónirnar og málini hjá Tjóðveldi

Hjá Tjóðveldi er og hevur ongantið verið nakar ivi um, hvussu vit menna og byggja okkara land til frama fyri alt fólkið í landinum. Í stevnu Tjóðveldisflokksins stendur m.a. í fyrstu og aðru grein:

“Einki útlendskt vald eigur nakran rætt til ræði og ognir í landinum. (...) Heldur ikki eigur nakar einstaklingur ella nøkur serstøk stætt framíhjárætt til vald landsins og ognir. Føroyingar allir eiga somu samfelagsrættindi og hava somu samfelagsskyldur.

Politiska lív landsins verður grundað á satt fólkaræði. Valdið er fólksins, og teir, sum røkja stórv í umboði fólksins, skulu í øllum lutum standa fólkinum til svars fyri gerðir sínar í hesum stórvum.”

Tað, sum landsstýrið ger nú, er beint ímóti øllum hesum hugsjónum og málum. Tí fer Tjóðveldi sjálvsagt ongantið at góðtaka, at slíkur ørskapur fyri okkara land kann fara fram. Og tí legði Tjóðveldi í 2008 fram eina ítøkiliga loysn og ætlan

fyri, hvussu vit kunnu fara undir Skálafjarðartunnilin og at brúka avkastið av hesi farleið til at útbyggja og sambinda landið alt – og serliga Suðurøkið, sum er fyri vanbýti í dag. Og vit eru sjálvsagt til reiðar at gera hetta beinanvegin.

8 greiðar grundgevingar

Allar grundgevingar tala fyri loysnini hjá Tjóðveldi – og ímóti avreiðingini hjá landsstýrinum:

- Fyri tær milliardirnar, sum landsstýrið ætlar at geva útlenskum spekulantum, kunnu vit fremja alla sam ferðsluætlanina, sum Lands verk hevur lagt fram. Har eisini smábygdirnar og miðal stóru bygdirnar fáa bøtt sam ferðslumøguleikarnar fult út.
- Ein alment stýrd føroysk loysn, mennir inntøkurnar og búskapin í landinum.
- Hon mennir førleikarnar hjá føroyskari vinnu og serfrøði at standa fyri, fíggja, byggja og reka tunnilin. Landsstýrið avreiðir alt av landinum – sjálvt arbeiðið at gera ein sáttmála.

4. Ein almenn loysn tryggjar, at tað verður alment útboð av arbeiðinum til føroyskar fyritøkur og tryggjar javnar kappingartreytir og opinleika.

5. Tað verður munandi bíligari fyri fólk og vinnu at brúka tunnilin, tí landið skal sjálvsagt ikki hava sama avkast, sum eitt útlendskt íløgufelag tryggjar sær.

6. Vit kunnu gera heildar ætlanir og planleggja fyri alt landið – og skulu ikki vera bundin av loyniligum avtalum við eitt útlendskt felag, sum sjálvsagt vil tryggja sær, at avgerðirnar um samferðsluna ikki taka profitt frá teirra felag. Hetta bindur eisini frælsið hjá komandi ættarliðum.

7. Vit skapa javnrættindi og somu møguleikar hjá fólki og vinnu kring alt landið – landsstýrið skapar bara framíhjárættindi hjá út lendskum spekulantum og teirra strámonnum.

8. Ein alment stýrd loysn, ið er partur av heildarhugsan fyri alt landið, skapar samanhald og vón. Landsstýrið set ur kilar millum fólk í landinum.

Egin ómegd er einasta grundgevingin hjá landsstýrinum

Einasta grundgevingin, ið landsstýrið førir fram fyri síni ætlan, er, at vit megna ikki at gera tað alment og onki hendir í málinum, um hetta vitloysið ikki verður trumfað ígjøgnum. Men hetta eru somu fólk og flokkar, sum hava stýrt landinum seinastu níggju árin og hava avgjörða meirilutan. So teirra einasta grundgeving er altso egin ómegd.

Fari inniliga at heita á øll fólk í landinum um at gera vart við seg í hesum máli, og at stuðla okkum í at fáa ábyrgd, hugsjónir og mál aftur í avgerðirnar um okkara land og felags framtíð.

Datt av stólinum

Bjørghild Djurhuus

Forkvinna í trivnaðarnevnd Tórshavnar býráðs

Tað er syrgiligt og sera óvirð- iligt, tað sum fer fram í eldrarøktini fyri tíðina.

So harmiligt, at tað sker langt inn í hjartað. Eg havi stóran tokka til tykk ara, sum fyri nøkrum døgum síðani skipaðu málgagn, við tí endamálið at hjálpa teim eldru sum tørva røkt og teirra avvarðandi.

Nógv møttu til hetta tiltak, og øll í dýrastu neyð.

Avvarðandi eru:

- stúrin um, at teirra gomlu fáa lítla og onga røkt - bangin um, at teirra gomlu sum búgva á røktarheimið, ikki fáa nøktandi umsorgan, tí færri og færri hendur eru um hesi menniskju um dagin og náttina.

Starvsfólk og røktarleiðsl ur skulu renna skjótari og skjótari ta alsamt tyngri brekkuna, tí røktin er spard inn á merg. Tað rører meg at síggja og hoyra tykkara frustratióinir og vónloysi, tí tit seta dygdina og tænaustuððið høgt, men verða bard niður av sparingum, og hava verði tað nú gjøgnum fleiri ár.

Starvsfólk og leiðslur, sum hóast kravboð um tað øvugta, tóku til orðanna og greiddu frá veruleikanum, eru høgt í metum hjá mær. Eg meti tað verða eina dygd, at tora at traðka fram og siga frá, takk fyri tykkara ídni.

Undantaksstøða

Eldrarøktin er í undantaks støðu – ja, í katastrofustøðu. Hvør skuldi trúð, at tað var neyðugt at skipa eina eldra vernd í Føroyum.

Gjógvin millum landsins myndugleikar og veruleikan, sum avvarðandi, starvsfólk og røktarleiðslur hvønn dag liva í, er so stór, og hava tey stýr-andi fullkomiliga mist sa mbandið við fólkið.

Henda dagin hoyrði eg Annika Olsen siga, at tørvurin á heimarøkt er nøktaður. Vit vóru fleiri sum mundi dottið av stólinum, tá hesi tíðindi bórust úr sjálvum løgtingi num. Flest øll vita, at støðan er beint øvugt og hevur verið tað í mong ár.

Veruleikin er tann, at tá fólk fáa í boðið heimarøktar tænastu, so fáa tey tilboði alt ov seint og so fevnir tænastr an um alt ov lítið. Tað kennist mestsum, at tey gera teg

kláran at fara á røktarheim.

Dagin eftir hoyrði eg í tíðindum løgmann siga, at tað gekk væl hjá røktarheimun um at halda játtanina.

Varð man ikki dottin av stólinum av tíðindinum frá Anniku, so datt man í øllum førum nú av løgmanni. Hetta var so virðisleyst av løg manni, tí hann má verða tann einasti, sum ikki hevur hoyrt neyðarrøpini. Tað snýr seg ikki bert um at halda játtan ina, men um at veita eina nøktandi tænastu til óhjálpin eldri menniskju.

Og tað ber ikki til við teirri játtan, tú reypar av!

Leiðslur og starvsfólk seta alla æru í sitt fak og starv – og virðingina fyri teim eldru.

Tað sama kann tíverri ikki sigast um landsstýriskvinnu na og løgmann, tá tey koma við slíkum útsagnum, sum eru burtur í vón og viti.

Framtíðin

Ístaðin fyri at loysa trupul leikarnar, verður tosa um alt tað, sum koma skal.

Endurmenning, terapi, dagtilhald, sum longst í egnum heimi, fyribyrging, samskipan og leiðslubroytingar – og um at økið skal leggjast út til kommunurnar.

Hesa ramsuna kenna vit nú uttanat, og er henda ram- san uttan veruligt innihald.

Sum heit luft, tí í roynd og veru sýnist tað sum, at tað bert verður bíðað eftir, at kommunurnar skulu taka yvir fíggjingina hin 1. januar 2014.

Sera harmiligt at hoyra, at alt sum minnir um ítriv, terapi og stimbran er spart burtur á flestu støðum. Harmiligt tí, eg minnist við gleði aftur á, tá eg sjálv starvaðist innan eldra røktina í Havn. Nógv er broytt, og eg kenni meg als ikki aftur í frásagnunum frá teimum, sum nú starvast í økinum.

Eg má siga, at tað var eitt áhugavert, gevandi og menn andi arbeiðspláss tá eg var ung. Tað var við glógvandi eygum og eldhuga, at vit fóru til verka.

Um skaðin ikki longu er hendur, so vænti eg hann hendur skjótt, hesin hugur og arbeiðsgleði er í fer við at blíva vekk. Eg kann ikki lata verða við at hugsað eitt sindur inn í framtíðina, hvussu fáa vit eggja teim ungu til, at vilja útbúgva seg og starvast innan eldrarøkt. Tað er ein avbjóðing.

Eitt sunt og virðiligt sam felag er, tá ALLIR borgarar hava tað gott.

Í dag rópa tey avvarðandi neyðarróp, men hvør lurta?

Hvør landsins myndugleiki torir at traðka fram og taka neyðugar avgerðir?

Vónandi bíða tit ikki alt ov leingi.